

PRIMORSKI LIST

Poučljiv list za

slovensko ljudstvo na Primorskem

Letnik III

Vse za vero dom cesarja!

Stev. 25

„Primorski List“

izhaja vsaki prvi, drugi in četrti četrtek v mesecu. Cena za celo leto 1 gl. za pol leta 50 nov. Posamezne številke se dobivajo pri upravnistvu po 4 nov.

V Gorici, dne 5. septembra 1895.

Uredništvo in upravnistvo

mu je v Gorici, Travnik št. 13. — Nefrankovana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Oglase in naznanila sprejema upravnistvo po pogodbi.

Pravila slovenskim volilcem.

1.

Izbirajte le poštene in dobro krščanske može. „Narodovih“ liberalnih katoličanov ne volite.

2.

Izbirajte si vnete Slovence, ki ljubijo svoje s celo dušo a vendar ne sovražijo njih, ki niso naše krvi in našega jezika.

3.

Izbirajte si izobražene in res sposobne poslance ne pa vaških filozofov.

4.

Izbirajte kandidate iz vseh stanov in iz vseh strani dežele toda vsaj 5 izberite iz goriškega mesta.

5.

Ne izbirajte si prismojenih poslancev, ki imajo morda mnogo v glavi ali vse narobe.

6.

Ne dajte se strahovati od plažanih agitatorjev, ki Vam zagrozijo s samokresi, ako bi se Vi drznili izreči kaki pomislek proti njih gospodarjem.

Volilno gibanje.

V znamenju prismojenosti.

Kdor ne pozna naših razmer od blizu, gledal bo čudno, da smo opozorili volilce, naj ne izbirajo prismojenih poslancev. Ali lepo prosimo vpoštevati naše pojasnilo.

1. Na Goriškem smo vže imeli celo voditelja prismojenega. Mladoslavensko časopisje ga je kovalo v zvezde in z vso silo zahtevalo od ljudstva, naj gre stepo za njim. Kdor ga ni imenoval „očeta slovenskega naroda“, je bil „izdajica naroda“. In vendar je bil mož odločno prismojen, kar je ljudstvo samo spoznalo in ga pustilo na cedilu, žal, da še le po hudem boju. Imel je dobro voljo, ali škodil nam je vendar veliko.

2. Na Goriškem smo imeli ravno v deželnem zboru vže več prismojencev in tudi v zadnjem deželnem zboru so sedeli možje, o kojih ves svet govori, da so prismojeni. Menimo pa, da jih je dovolj in da ni treba še novih v zbornico.

3. Pomisliti je, da pri nas ni svobodne volitve, ker volilci morajo voliti, kakor se jim zagrozi iz Gorice, ker sicer so izpo-

stavljene pobalinskemu zasramovanju in zasmehovanju v javnosti in to ne morda en mesec, ampak celih šest let. Pri takih razmerah je čisto naravno, da volilci izberejo včasih zelo nesposobne poslance.

Prvotne volitve.

so se vršile večinoma mirno in brez posebnega hrupa. Le v nekaterih občinah, kjer imajo domače prepire, je bila vdeležba velika kakor n. pr. v Rihenbergu. Naj bi lep začetak imel primeren zvršetak in naj bi končne volitve vršile se v spravi in sporazumljenju.

Kandidati.

Kandidatov je mnogo več ko slovenskih sedežev v deželnem zboru. Oglašajo se kandidati tudi na deželi.

Grof Franc Coronini

je izjavil, da ne sprejme druge volitve ko od volilcev goriškega mesta t. j. od Italijanov in Slovencev ne pa od ene same strani, kar se zлага z njegovo politično preteklostjo.

Grof Alfred Coronini

je popustil poslanstvo v trgih in je sprejel ponujeno kandidaturo v slovenskem velikem posestvu. Visokorodni gospod ni Slovenec ali zadnja leta se je odločno pridružil slovenski stranki. Mi imamo do visokorodnega gospoda eno samo vprašanje. Gotovo mu je znana občna govornica v Gorici in okolici, kakor bi se bil g. grof vže dvakrat pobival v dvoboju in sicer zadnjikrat nedavno in zelo krvavo. Mi ne vemo, ali je ta govornica resnična, ali ker je razširjena, treba da se pojasni v interesu javne krščanske morale. Ako je namreč to res, tedaj bi bil g. grof po cerkvenih postavah izobčen iz katoliške cerkve. Takega poslanca pa bi naši veleposestniki menda ne volili. Ali ako tudi ni resnična ta govornica, občinstvo ima pravico do pojasnila in izjave. Mogoče je pač tudi, da se je g. grof vže pospravil s cerkvi, kar bi nas seveda zelo veselilo, ali pravico imamo zahtevati od njega javno izjavo.

Andrej Kocijančič

je sklical shod v Biljano dne 25. avgusta. Sklenilo se je sklicati volilce veleposestnike v Gorico dne 12. septembra, da se posvetujejo o kandidatih. Ker svojega poročila nismo vdobili, se ne upamo po družih poročati, ker bi lahko prepisali kako neresnico.

Na Krasu

je menda grozna suša. „Edinost“ namreč roti kršne Kraševce, naj volijo mladočeskega advokata dr. Rybaža in Alojzija Strelkja, posestnika v Komnu in meni, da ako tega ne storijo, so izgubljeni. Gorje Vam torej Kraševci, ako bi se drznili voliti kakoga družega moža. Bodite zagotavlje-

ni, da poleg onih dveh na celem Krasu ni niti enega narodnega Slovenca, niti enega sposobnega moža za deželni zbor, in ako onih dveh ne volite, zapadete groznim časnim kaznim. Torej Kraševci bodite pametni!

Dr. Jos. Abram.

Kraški volilci so nas naprosili, naj bi v našem listu naznanili, da jim je dr. J. Abram izjavil, da sprejme volitev, ako ga volilci sami od sebe volijo. To pač pomeni, da dr. Jos. Abram hoče imeti v deželnem zboru proste roke in neče biti kandidat polit. društva „Sloge“. Kraševci bodo pač vedeli, kaj jim je storiti. *Na Toiminskem*

je -- poleg dr. A. Gregorčiča, ki bode brez dvojbe izvoljen enoglasno -- še več kandidatov. Imen ne navedemo, ker ne vemo, ali jim s tem vstrežemo.

Dr. Jos. Tonkli in dr. N. Tonkli.

Z največo srditostjo se zaganjajo agitatorji ob ti dve imeni, zlasti v dr. Jos. Tonklija. Kdor bi se upal izreči le eno besedo njemu v zagovor ali pohvalo, plane se z nožem nadnj! Iz te srditosti je razvidno da jim je dr. Jos. Tonkli za to na poti, ker je bolj zmožen nego večina njegovih nasprotnikov. Der Schwache ist neidisch.

C. kr. prof. Ivan Berbuč.

Menimo, da zdaj vže smemo javno zapisati to ime, ki je veljalo do zdaj za neizrekljivo. Pravijo, da je tista nevesta naj bolja, o koji se naj menj govori, toda ko so nje oklici, ni človeku skoraj mogoče čisto molčati o njej! Poveimo naj torej, da c. kr. prof. Ivan Berbuč je oklican za kandidata v deželni zbor. Kandiduje ga odločno narodna stranka ali pa on sprejme poslanstvo, ne vemo.

Dr. Aleksij Rojic

tudi ne odstopi od poslanstva in velja nekako za voditelja stranke v Gorici. Pri zadnjih volitvah je bil v prvič propadeh in bi bil tudi obležal, da mu niso drugi pomagali na noge. Vanj imajo menda gg. učitelji posebno zaupanje, ker je o svojem času proračunal, koliko kil bi moral en učitelj snesti na dan. Napovedanega poboljška učitelji se vedno čakajo in čudno je da niso vže vsi umrli od lakote. G. poslanec je imel nekedaj velike načrte za blaznico in bolnišnico, a ker so se mu izjavili, vrgel se je zdaj bolj na železnice.

Učiteljstvo

namerjava postaviti svojega zastopnika in sicer bl. g. M. Zega, nadučitelja v Kanalu.

Na Vipavskem

je posebno delaven g. F. Perozzi iz Dornberga in kakor nam je zagotovil neki mož

iz Dornberga, gre mu do zdaj dobro po poti. Se ve da g. Perozzi ne dela za se.

Italijani

so dvakrat zborovali v Gradiški ali o celem imeniku poslancev se niso mogli zediniti. V tretje so se zedinili za vse dozdajne poslance, le mesto starega dr. Maurovicha so postavili dr. Fr. Marani ja.

Vlada

bi srčno rada, ali ne ve, kje in s kom začeti. To je „odločnežem“ v prilog ker lahko vanjo plujejo, ko se jedkajo za „narodne svetinje.“ Prav se ji godi.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Dunajske volitve se bližajo in stranke vse moči napenjajo, da bi volilce pridobile na svojo stran. Da v volilnem boju nekateri ne gledajo toliko na djansko resnico, kolikor na to, kako bi se volilcem prikupili, je znano. Drastičen izglede so nam dunajski liberalci, ki se zdaj prilizujejo celo Čehom in klerikalcem, ker se bojé antisemitov. Bivši dunajski župan dr. Grübl, toraj eden velikašev tistih liberalcev, ki so z nelepimi sredstvi zaprečili česke pridige na Dunaju in so toliko ropotali in se jezili zaradi privatne česke ljudske šole na Dunaju, je na nekem volilnem shodu tako-le vabil Čeha: „Priznati morajo Čehi, da jim je liberalni občinski zastop svoj čas odprl vrata k poštemu delu. Na tisoče českih someščanov je prišlo na Dunaj, ki so se s spretnosijo in marljivostjo opomogli, kar bi jim ne bilo mogoče, ko bi jim liberalna načela ne bila odprla pota...“ Tudi klerikalcem se je lizal, rekoč: „V zadnjem deželno-zbornem zasedanju so liberalci ustregli vsem verskim zahtevam in potrebam.“ — Graška Tagespost jim prav lepo pritrkava, hvali namreč Mladočehe, ki so spodrinili nazadnjaške Staročehe, in tako vzročili velikanski razvoj med českim narodom, katerega veljavo so jako povzdignili. Upati je, da je dunajsko ljudstvo do dobrega spoznalo liberalno gospodarstvo, in bo poskusilo s drugimi gospodarji. — Grof Badeni zdaj c. kr. gališki namestnik, bo menda v prihodnjem mesecu prevzel ministersko predsedništvo. Pravijo, da se je grof Kielmannsegg že naveličal tega posla, ker vidi, da nijednemu ne vstreže, celo svojim semišljenikom, liberalcem, ne, ker ni še ugnal v kozji rog antisemitov na Dunaju, kakor bi liberalci radi videli. Grofa Badenija opisujejo listi kot moža do kraja energičnega.

Katoliški shod za praško nadškofijo se bode vršil 9. in 10. septembra v Příbramu. V programu so predavanja o ve-

ri, narodnosti, o socialnem vprašanju, o šolskih zadevah, o katoliški organizaciji itd. Želimo shodu naj boljši vspeli.

Beg državnih poslancev. Dr. pl. Rainer, državni poslanec za Celovec je odložil svoj mandat, ker so mu volilci izrekli nezaupnico zaradi neglasovanja pri tretjem branju proračuna. Slovencem je znan po tem, da je letos nasproti posl. Klunu v državnem zboru pogreval laž, da vsi koroški Slovenci znajo nemški. Poroča se, da tudi poslanca Moro in Else odložita državnozbornske mandate. — Židovski rabin poslanec Bloch je tudi odložil svoj mandat.

Socijalni demokratje na Slovenskem vse sile napenjajo, da bi se vkoreninili med narodom. Vpira se jim konservativna stranka z vsemi močmi, naprednarodna stranka pa na strani stoji kot, da ji ni mar, kakšen bode izid boju. Socijalni demokratje sicer pravijo, da skrbé za korist in blagor delavcev, pa v svojem glasilu „Delavec“ ne pišejo toliko proti onim, ki zaresno izsesavajo delavce, pač pa proti katoliški duhovščini in proti cerkvi. Zdaj že poskušajo loviti kmete. Izdali so knjižico: „Slovenskim kmetom v poduk in prevdarek“, ki kar mrgoli izrazov in naukov sovraštva in upornega duha proti svetni in duhovni oblasti. Pobija klerikalno kršč. socialno in narodno stranko, češ, da od teh ni pričakovati rešitve kmetu, pobija vse z navadnim socijalističnim orožjem, z lažjo in obrekovanjem. Kaj nameravajo socijalisti je tudi povedano v knjižici, ki mej drugim pravi, da pride čas, ko se zakliče posestnikom zemlje: Odvzeli ste vse v propast človeštva, zdaj mi vam odvzamemo v blagor človeštva! —

Upravno sodišče. Vsled Najvišega sklepa z dne 17. t. m. se pri upravnem sodišču osnuje nov senat, ki prične svoje poslovanje s 1. oktobrom t. l.

Državni zbor sestane se bajé že v tem mesecu. Dognati mu bode najprej razpravo o nerešenih poglavjih davčne reforme, cekovni zakon, potem proračun za leto 1896. Vprašanje o volilni reformi se odloži na nedoločen čas. Pogodba z Ogrsko pride na visto po novem letu.

Vnanje države.

Katoliški nemški shod vršil se je v Monakovem na izvanredno sijajni način. Udeležba je bila ogromna. Došli so na shod skoraj vsi člani centroma v državnem zboru nemškem, več škofov in učenjakov. Iz Ogrske je prišel vođa katoličanov grof Zichy. Po sklepu zadnjega zborovanja je bil skupni obed, pri katerem je predsednik zaklical „Slava“ papežu, in se je

ne daleč od Triglava. Naša meja teče z Razorja (2501 m.), na Križ (2425 m.), na Pihavec (2418 m.) in potem na Triglav. Ravno v tem kotu se na naši strani so ona tri jezera, po domače Splevtna jezera imenovana. Prvo — še na Belem potoku je največe in tako veliko kakor drugo pod Kruom, vendar pa globočje in mrzlejšje; ima 12 stopinj C.

Avtomat zdravnik. Avtomat se imenuje stroj, kateri se sam giblje. Take pripravé imajo posebno na železničnih postajah. Ako spustiš noter par krajcarjev, ti pove, koliko tehtaš ali pa dobiš kaj za tisti denar. Na Belgijskem je zadnji čas iznašel nekdo tak stroj, kateri predstavlja zdravnik ali dohtarja v črnem oblečenega. Če te boli n. pr. križ, ali srce, ali kateri drug ud telesa zadosti, da se dotakneš istega moža ravno tam, pa vdobiš ven recept za dotično bolezen. Pravijo, da prepíše ta-le „železni“, prav za prav „bronasti“ zdravnik prav dobra zdravila za vsako bolezen.

Strašna nesreča na božji poti. V selu Ribordone, pokrajina Torin, v Italiji, praznovali so te dni cerkveni god. K tej cerkveni slavnosti prihitelo je iz bližnjih krajev na božjo pot več sto vernih. Romarji so prenočili kjer in kakor so mogli, ka-

prebrala brzozjavka cesarjeva, s katero se zahvaljuje za udanostne izraze vdeležencev katoliškega shoda.

Socijalna demokracija na Nemškem postaja zmiraj bolj predrzna, zato pa tudi zmiraj bolj preseda vladnim krogom, ki spoznavajo, da bo treba resno računati s to revolucionarno propagando. Hamb. Nachrichten pravijo: Le dvojje je mogoče, ali se namreč popolnoma zatré socijalna demokracija, ali pa ta nas. Tertium non datur.

Španska vojska na Kubi žuga domovino popolnoma izsesati. Vsak mesec stane vojna okoli 900.000 funtov šterlinov, to je nekaj več kot 10 milijonov goldinarjev, in nič ne kaže, da bi je bilo kaj kmalo konec. General Salcedo trdi, da bode še le pričetkom prihodnjega leta mogoče udušiti vstajo, če se v novemburu zgotové vse potrebne priprave! Kaj pa bo, če se tudi vstasi dobro pripravijo? —

Na Laškem narašča katoliško gibanje; po raznih mestih pri občinskih volitvah znagnujejo klerikalci. 9. septembra vršil se bo katoliški shod, na katerem se bo posebno obravnavalo o gospolarski mizeriji, koja je v Italiji zavladala v dobi liberalnega gospodstva.

Makedonija. Nemiri v Makedoniji se zopet množe. Teh dni so vstasi, ali bolj pravo razbojniki napadli turško selo Janikli, požgali 286 hiš in gospodarskih poslopij, postrelili 27 oseb, 13 jih je zgorelo. Po dovršenem tem junaškem činu vrnili so se na Bolgarsko, kjer so jih nekoliko že polovili, druge pa iščejo.

Armenija. Dasi angleška vlada pritiska na turško, naj brani kristijane pred Turki, vendar neko poročilo iz Beirutha pripoveduje, da je oborožena turška tolpa napadla armenski samostan in v njem nahajajoče se romarje. Armenski škofje so podali posebni poklic na ruske Armence, v katerem jim prosijo, naj pomagajo turškim Armencem.

Črnagora je dobila lep dar od ruskega carja, namreč 30.000 pušk, 15 milijonov patronov, več topov, mnogo dinamita in drugih vojnih potrebščin.

XX. septembra Lah se pripravljajo na veliki narodni praznik. V ta dan pred 25 leti so namreč Pijemonteži vgrabili papežu Rim. Letos slavijo petindvajsetletnico. No, je pa tudi treznih ljudi, ki sprevidajo, da se narod nima veseliti tega dne, ker je vgrabitve Rima Italiji donesla neštevilnega zla. Izzišla je v Parizu znamenita knjižica, ki z zgodovinskimi dogodki dokazuje, da je vsled vgrabitve Rima Rim končal Italijo in Italija je končala Rim. Primerja z ne-

kor je to že obično ob takih prilikah. Parsto romarjev nastanilo se je v širni zgradbi blizo cerkve, kjer so jim nastlali za prenočišče slame po podu. V prvem nadstropju prenočilo je nad 400 ženskih, v pritličju so počivali možki. Okolo polnoči hotela je jedna ženska popraviti petrolevo svetiljko, ker je ista močno kadila. Nesreča je hotela da je padla svetiljka na tla, se razbila in goreči petrolej je zavil hipoma slamo, žene in oblačila v strašni svoj plašč. Kdo bi mogel opisati strašne prizore, ki so se tu dogajali? Okna bila so zavarovana železnim omrežjem, goreča dvorana imela je samo jedna vrata in te bile so zaklenjena od zunaj!! Na izdatno pomoč ni bilo niti misliti, kajti selo Ribordone, ki šteje 1274 duš, ima samo jeden, neznamen studenec. Može se sicer rešiti kolikor nesrečnic so rešiti mogli, a sila teško in nevarno delo je bilo to v strašni, plamteči — živi gnječi! Rešitelji so se morali kmalo umakniti pred požarom in prepustiti nesrečnice strašni njih usodi. Poslopje je zgorelo popolnoma, potem se je zrušilo. — Pričelo je takoj drugo, srce pretresujoče delo: izkopavanje mrličev. Zgorelo je gotovo nad petdeset ženski; do 30. m. m. izkopali so izpod ruševin 14 popolnoma sežganih trupel. Par sto nesrečnih ženski je več ali manj hudo opečenih.

„Edinost“.

L I S T E K

Krn, 2246 m. visok, štrli v nebo med Tominom in Kobaridom. Z njega je najlepši pogled po vsej naši deželi in še zunaj nje. Pri lepem vremenu zjutraj še pred sončnim izhodom nudi krasen vzitek daleč okoli. Še s Triglava se tako lepo ne vidi. Zlasti naša Goriška in Gradišćanska leži cela okoli njega. Tudi morje in njegovo obrežje proti Benetkam se zapazi. Zares prekrasen razgled! Tudi ni hud od južne strani. Za začetne hribopiezce je ravno pravi. Tedaj le nanj! Iz Drežence in z Ličušnjega so te dni pot ven do vrha z rudečo barvo zaznamili.

Na Krnu so štiri jezera in sicer je največe deset minut dolgo in tri minute široko 1383 metrov nad morjem, drugo je za Depjem dve minuti dolgo in toliko široko, tretje na Lužnici je nekoliko manjše in četrto je najmanjše in je na Ravenski planini. Največe, po navadi le jezero, ali prav za prav „jezera“ imenovano, je imelo te dni 15 celzijejih stopinj. To je tudi prav globoko. Iz tega jezera se izteka voda na severo-zahodno stran v obliki dveh potokov in sicer: Lepenca in njeni pritok Snik ter se izliva pri Spodni Soči v Sočo.

Tako imamo na Goriškem poleg Dobrčanskega in Jameliškega jezera te štiri. Vrh teh imamo pa še tri jezera in sicer

pobitnimi vzgledi blagostanje Rima pod papeževo vlado in žalostno stanje pod sedajno vlado. Krjižica sklepa, da je treba papežu povrniti neodvisnost ter odpraviti vse izjemne postave, da se Italiji pvrne nova doba miru in blagostanja. Mnogi občinski zastopi so glasovali proti temu, da bi bilo XX. septembra praznovati kot naroden praznik. Pravijo, da vse te občinske zastope Crispi razpusti in postavi na čelo vladne komisarije, in to vse v imenu svobode in absolutne narodnosti.

RAZNOTEROSTI.

Naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand je zbolel.

Prvi česki katoliški shod se bo vršil 9. in 10. t. m. v Pribramu na Českem. Bog daj svoj blagoslov.

Volitve dunajskega starešinstva so napovedane. 17. t. m. bo volil III. razred, 21. t. m. II. razr. in 26. t. m. I. razr.

Kolera na Ruskem se vedno bolj širi in zanesli so jo vže tudi v Galicijo.

Obrekovalcem nauk. „Slovenec“ je objavil ta le zanimiv članek:

Gospod Tavčar in — čast! V Črnomlju je rekel gosp. Tavčar mej drugim: „Gotovo je, da je tisti, ki mi vzame čast in pošteno ime, tat v pravem imenu besede. In zategadelj so vsi ti mladi vođitelji nasprotne nam stranke, ki silijo v areste, slabi zastopniki naše vere, katera nas uči ljubezni in vdanosti in slabi zastopniki so tudi svojega naroda, ker jemljejo čast ne samo svojemu bližnjemu, temveč tudi svojemu bratu, s kojim ga vežeta vera in jezik.“ — Tako je govoril gosp. Tavčar, pisatelj „*Leana Slavja*“, „*Mrtvih sre*“, vestij „*iz I—ga pogorja*“, predsednik „*Narodne Tiskarne*“, ki je pošiljala „*Pavliho*“, „*Brus*“, „*Delacca*“ in še pošilja „*Slovenski Narod*“ in „*Ljubljanski Zvon*“ mej slovenski narod, tako je govoril mož, o katerem se sploh javno trdi, da je spisal najumazanejši pamflet na duhovski stan „*4000*“; mož, ki si je s svojimi napadi na našega škofa in na slovensko duhovščino zaslužil častno mesto mej „slobodomniki“ vseh narodov. — Mi ga vprašujemo: Ali nima ljubljanski knez in škof tudi pravice do svoje časti? Ali nima dr. Mahnič, kateremu ste razven „človek“ že vse priimke obesili na vrat, svoje časti? Ali nima slovenska duhovščina vsaj toliko pravice do dobrega imena, kakor kak liberalce? Sodbi poštenih Slovencev prepuščamo, kakšno ime zasluži tak mož, ki obsoja kot odvetnik, dobro poznavajoč, zakaj se vse lahko naperi tožba za žaljeno čast, možé, ki s požrtvovalnim navdušenjem branijo čast božjo, svojih nadpastirjev — svojega stanu in svojega naroda? —

NOVICE.

Razstavni vlak v Zlato Prago je preložen in odide iz Ljubljane še le 7 sept. ob 5 uri 45 min. popoldne. Cene ostanejo iste, legitimacije so vedno še veljavne.

Začetek šolskega leta v vadnici in pripravnici.

a) V *deško* vadnico se bodo vpisovali dečki 12. 13. in 14. t. m. od 8 — 12 ure. Vzprejemni izpiti za novo došle dečke bodo 16. in 17. t. m. od 8 — 12.

b) V *deklški* vadnici bode vpisovanje 13. t. m. od 9 — 12 ure.

c) Vpisovanje v I. razred pripravnice in sploh novih gojenk bode 14. t. m. od 9 — 12 ure. — V druge razrede se vpišejo bivše učenke rečenega zavoda 18. t. m. — Vzprejemni izpiti za nove gojenke začno 17. t. m. ob 8 uri.

Iz Kobarida pišejo: Pred kratkim časom obiskala sta naš trg mimogrede naša poslanca grof Alfred Coronini in dr. Gregorčič. Sprejeli smo ju slovesno! Deputacija peljala se jima je nasproti skoraj do Kamna, in ju pozdravila. Ves trg bil je v zastavah. Topiči so pokali. Ljudstvo je

klicalo „živijo“ in „slava“! Vse je bilo krasno, le eno se nam ni dopadlo, da sta namreč gg. poslanca priporočala dr. Tumo kot novega poslanca. Zakaj nam to ni dopadlo, vsak lahko ve!

Č. g. H. Šonc, do zdaj kapelan v Krkavcih je imenovan za škofijskega kapelana v Trstu.

„**Popolo**“ je prenehal izhajati. Kdo je tega kriv? Odgovora ni treba. Gg. uredniki naj se tolažijo s tem, da so storili svojo dolžnost.

Iz Kobarida smo vdobili naslednje: Na *Krn* hodi vedno več ljudi, ker je s te gore posebno krasen razgled z ene strani na Italijansko, z druge na planine. Samo v enem tednu bilo je gori čez trideset hribolazcev. Pač želeti bi bilo, da bi s'ov. plan. društvo, ki je zaznamovalo pot na *Krn*, postavilo tudi gori nad stanom na *Kozljaku* majhno kočjo, ker drugače postavilo jo bode goriško plan. društvo, ki je pa mnsko. Tudi pot bi se dala prav z malimi stroški prav lepo vravnati. — Pri nas vlada sedaj huda suša. Samo pri bučelah pravijo, da imajo več kot 1500 gld. škode, ker je suša pobrala vso ajdo. Ljudstvo hodi v procesijah prosit dežja k sv. Volarju (sv. Hilarij). — *Veselica*, ki jo je napravila čitalnica v proslavo 25 letnice nadzorstva *viteza Klodiča* se je dobro obnesla. Vidi se, da so se gg. mnogo trudili, ker so to jako težko igro, namreč „*Materin blagoslov*“ (spisal vit. Klodič) tako izvrstno izpeljali. Posebno pohvale vredno je to, da so vsi igralci znali svoje vloge izborna na pamet. *Veselico* počastil je g. vitez Klodič s celo svojo družino. Le nekaj je v resnici graje vredno. Bila je to prva veselica po dolgem dolgem času, ki ni imela na programu neizogibljivega plesu. Res ni bilo na programu plesu — pa plesalo se je vse eno pozno v jutro. Da, gospoda moja to je graje vredno, ker marsikedo prišel je samo zato na veselico, ker ni bilo plesu na programu — pa varali ste vse! Zapomnite si, da tič gre le enkrat na limanice! — *Pretleko soboto oparil* se je 9 mesecev star otrok, ter vsled opeklin kmalu umrl. Otrok sedel je pri ognjišču, in žena ki je kruh jemala iz peči prevrnila je nanj lonec vrele kave. Stariši, pazite vendar malo bolj na svoje otroke!

Suša je velika zlasti v skalnatih gorah. Že večkrat so prosili dežja.

Soča odnesla bi bila kmalu družino letovičarjev ki so v ladjici zibali se po vodi v Solkanu. Neki delavec Poberaj je pogumno skočil v vodo in rešil ladjo h kraju. Čast mu!

Banjšice sv. Duha. Dne 25. avgusta je bila tukaj prav lepa cerkvena slovesnost, ker obhajali so tukajšnji tretjeredniki sv. Frančiška svoj mesečni shod za mesec avgust, a ob enem častili so svojega patrona Ludovika s tem, da jim je podelil častiti gospod predstojnik tukajšnje podružnice pri tej priliki papežev blagoslov, s katerim zadobijo vsi popolnoma odpustek, ne le tretjeredniki nego tudi drugi verni kristijani, ako opravijo vse pogoje, ki so k temu potrebni. Res so se verni domači in tuji prav pridno poslužili te redke prilžnosti ter pristopilo jih je nad 400 vernih obojega spola in raznovrstne starosti k sv. obhajilu, pa tudi pazljivo so poslušali božjo besedo pri vseh štirih pridigah. Potem potu izrekajo vsi tretjeredniki banjške podružnice prav srčno zahvalo vsem preč. gospodom spovednikom in pridigarjem za njih trud, ki so ga imeli ta dan bodisi v spovednicah ali na leci in večni Bog jim poplačaj, a njih dobro seme, ki so je sejali bodisi v spovednicah ali pa na leci, naj bi stoteren sad obrodilo. Taki shodi ljudstvo omikajo, plesi je pa kvarijo.

Cesto na levem bregu Soče so pred kratkim premerili. Toda merili so čez najlepše polje. Zato so se pa Ladrčani in Zmaščani že pritožili na kompetentnem mestu.

Zdravnik v Kobaridu. Sedaj kličejo ljudje zdravnika iz Čedad, laha in menja

tudi žida, ker nam računni prav visoko. Le pomisli človek, za eno pot iz Čedad v Kobarid — 4 uri daljave — račun 25 gld.! Bog se nas vendar vsmili in nam pošlji zdravnika!

C. kr. pripravljavnica za učiteljišča v Kobaridu končala je šolsko leto 14. avgusta. Sprejemni izpit pojde delat 8 dečkov in 2 deklici.

Odgovorni urednik in izdajatelj J. Marušič.
Tiska Hilarijanska tiskarna.

Prihodnja številka „Primorskega Lista“ izide dne 12. septembra.

Štev. 388 3—2

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil I. četrtileta t. j. mesecev

aprila, maja in junija 1894

začne v

ponedeljek, 9. septembra 1895.

ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavnice in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, 3. avgusta 1895.

36-19 Edvard Paulin,

v **Nunski ulici št. 10.**

V zalogi ima razne *nagrobne vence*, biserne in porcelanaste, rože za cerkve, palme, cvetke za nove maše in poroke, voščene sveče, mrtvaške obleke, rakve, trakovke, zlate črke i. t. d. po najnižih cenah.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se

naroča po pošti

Ubald pl.

Trnkóczy,

lekar zraven rotovža
v Ljubljani,

priporoča:

ZA ŽELODEC:

Marijacele kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 ducent. 4 gld. 80 kr.

Odejalne ali čistilne krogeljce čistijo želodec pri zabasanju, skaženem želodec. — Skatulja 21 kr., jeden zvoječek s 6 skatuljami velja 1 gld. 5 kr.

ZA PRSA:

Planinski zeliščni ali prsni sirup za odrasčene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld 50 kr.

ZA TRGANJE:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v lekarni

Ubald pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 18—16

Anton Kuštrin,

v Gosposki ulici v hiši g. dr. Lisjaka št. 23.

prodaja različno blago n. pr. sladkor, kavo, moko vsake vrste, kis, milo (žajfo) itd., posebno dobro oljkino olje za večno luč v cerkvi itd. 36—22

„JANUS“

Vzajemna zavarovalnica življenja na Dunaju.

Ta zavarovalnica vstanovljena vže l. 1840 je osnovana na vzajemnosti, vsled česar deli svoj čisti dobiček (obresti) zavarovancem.

Do zdaj se je vže zavarovalo

92.500 osov 25-13

z glavnico 115.912.500 glđ.

Zavarovanim se je izplačalo glavnice in dobička (obresti):

17.150.000 glđ.

Reservni zalog znaša 11.779.966 glđ.

Pojasnila, prospekte, pravila in načrte daja na zahtevo zastonj

Podružnica „JANUS“ v Trstu, Via Cologna 7., v Gorici, Via S. Chiara 10.

Laneno oljnati

Firnež

najbolše vrste prodaja
Adolf Hauptmann
tovarna firneža v Ljubljani.

Razpošilja na zahtevanje brezplačno in franko svoj ilustrirani cenilnik oljnatih barv, firnižev, lakov, suhih, kemičnih, prstenih in mineralnih barv, düsseldorfskih oljnatih in akvarelnih barv za umetnike, barv za fotografe, emalj-majolika in lazurnih barv, potrebščin za oljnato in akvarelno slikanje, čopičev, tint, kakor tudi še mnogo drugih predmetov za obrtnijo, šole in domačo rabo. 29-19

Naznanilo.

Podpisani ponižno naznanjam velečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom ter slav. občinstvu, da sem zatvoril podružno prodajalnico sveč v Gosposki ulici, ker mi je po prerani smrti mojega brata delala veliko težave. — Odslej bodem imel glavno zalogo

na Solkanski cesti št. 9

združeno z delavnico, tam bodem sprejemal in izvrševal cenj naročila.

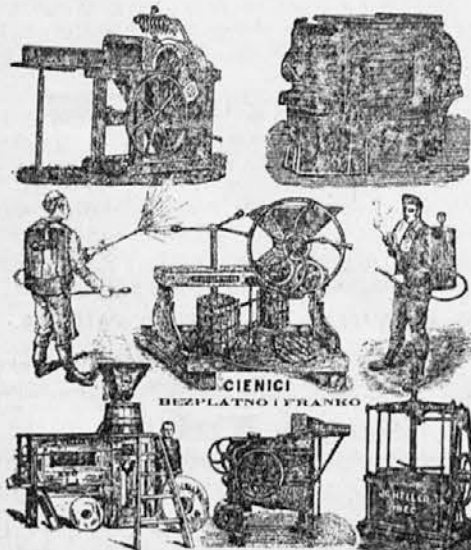
Drobno razprodajo mojih sveč v mestu imajo sledeči gg. trgovci: Edvard Pavlin v Nunski ulici št. 10, Fran Ziani in H. Riessner v Raštelju. Vsi ti gospodje imajo zalogo oblek, rakev in druge potrebščine za mrtvaške sprevode.

Za obilna naročila se toplo priporočam ponižno udani

JERNEJ KOPAČ
svečar

NB. Rumena vosk, suhe voščene, med v satju kupujem vsaki čas; v vsaki množini po najvišje mogočih cenah.

SVE STROJEVE ZA GOSPODARSTVO

IG. HELLER, BEC
II. PRATERSTRASSE BK. 49.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne. 30-18

Ant. Koren,

trgovec v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe. 36-20

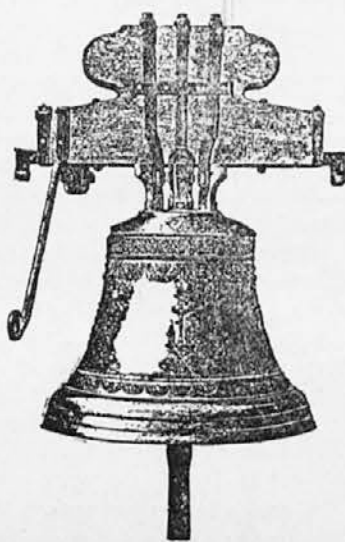
Ustanovil l. 1767 Ivan Samassa v Ljubljani.

Ces. in kralj. dvorni zvonar

ALBERT SAMASSA

v Ljubljani

12-9

Zvonovi imajo harmon. in melodične glasove.

Izborna je tudi priprava za zvonjenje, da zvonove do 45 centov more zvoniti en sam mož. Čista kovina srebrne bliščobe. Močan in čist glas.

Garancija pet let.

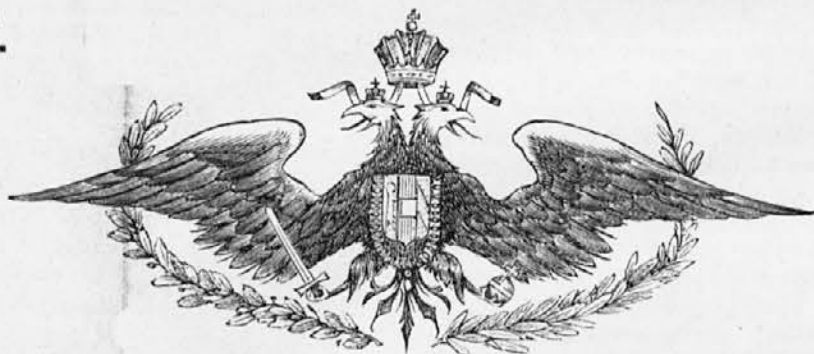
Cerkvene priprave iz masivnega bronu; svečniki, lustri, svetilke, altarni križi, kanonske tablice, lonci za cvetlice itd., da'je gasilnice, pumpe, ograje pri studencih, ventili itd.

Občine in gasilna društva vdobijo naročila tudi na obroke.

Ceniki brezplačno! Štiri častni diplomi. 21 svetinj.

C.kr.

priv.

14-8

VIRIBUS UNITIS

Martin Poweraj

v Gorici TRAVNIK v Gorici

Edina največja slovenska zaloga blaga za obleke ter izgotovljenih oblek, v kateri se dobi novo blago za vsak stan, posebno za čast. duhovščino!

Prodajam blago tudi na drobno in tako po nizki ceni, da smem vsakega vabiti v svojo prodajalnico. Ukupi se od 80 kr. do 9 glđ. m. Plateno blago od 62 kr. do 1 glđ. 20 kr. m.

Dobi se sicer v tej zalogi vsake baže obleko po sledečem ceniku,

gotovi talarji za čast. duhovščino	od 12.— gl. naprej
letne povrhne sukne „Površniki“	12.— „ „
Hlače	4.— „ „
Prsniki	2.— „ „
Ovratniki	—,36 „ „
Salonska obleka	24.— „ „
Žako, obleka za gospode	18.— „ „
Navadna obleka za gospode	7.— „ „
Hlače	1.80 „ „
Obleke za birmance	4.— „ „
Za dečke	1.60 „ „

Kar dajem s tem na znanje, da ko bi se včasih obleka ne dobila izgotovljena, izgotovi se nemudoma, ter opozarjam gg. odjemnike, da na zahtevo pošljem vzorce za vsaki stan, poštnine prosto na dom!!!